

स्थानीय राजपत्र
रैतामाई गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी
कार्यविधि, २०८०

प्रकाशक
स्थानीय सरकार
रैतामाई गाउँपालिका
उदयपुर जिल्ला, कोशी प्रदेश, नेपाल

रैतामाई गाउँपालिका
स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ०७

संख्या : ०५

मिति : जेष्ठ २२, २०८०

भाग : २

रैतामाई गाउँपालिका

विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी
कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना :-

रैतामाई गाउँपालिका बाढी, पहिरो, आगलागीजन्य विपद्का घटनाहरुबाट संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । यस्ता प्रकृतिका प्राकृतिक एवम् मानव सिर्जित क्रियाकलापका घटनाहरुको रोकथाम, न्युनीकरण, आपतकालिन राहत वितरण तथा व्यवस्थापन गर्न साथै आर्थिक रूपले विपन्न गरिबीको रेखामुनी रहेका दिर्घरोगी, हिसां पिडित महिला, बालबालिका, विपन्न अति अशक्त अपाङ्ग र पूर्ण अपाङ्ग, वेवास्तामा परेका ज्येष्ठ नागरिक, यौन हिसांबाट आकान्त पीडित महिला तथा बालबालिकाहरु शारीरिक वा मानसिक यातना तथा भेदभाव जस्ता दुर्घटनाहारबाट पीडित, दुर्घटनामा परेका व्यक्तिहरुको लागि आर्थिक सहायता प्रदान गरी सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण प्राप्त गर्ने नागरिकहरुको मौलिक हक्कको प्रत्याभूत गर्न वाच्छनीय भएकोले, रैतामाई गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी रैतामाई गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाइ लागू गरेको छ ।

परिच्छेद- १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यो कार्यविधिको नाम “विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(१) “अध्यक्ष” भन्नाले रैतामाई गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(२) “उपाध्यक्ष” भन्नाले रैतामाई गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(३) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले रैतामाई गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(४) “बडा अध्यक्ष” भन्नाले रैतामाई गाउँपालिकाको बडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(५) “कार्यविधि” भन्नाले रैतामाई गाउँपालिका भित्र विपद व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता राहत कोष सञ्चालनको लागि तयार गरेका विपद व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० लाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

कोषको स्थापना उद्देश्य र प्रयोग

३. कोषको स्थापना:

(१) स्थानीयस्तरमा उत्पन्न भएको वा हुनसक्ने विपदको जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गाउँस्तरबाटै सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक स्रोत सङ्कलन तथा परिचालन गर्नका लागि गाउँपालिकामा एक विपद व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी कोष रहनेछ ।

(क) गाउँसभा तथा गाउँपालिकाले विनियोजन गरेको रकम,

(ख) गाउँपालिका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीले प्रदान गरेको रकम,

(ग) दातृनिकाय राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैह सरकारी संघसंस्थाहरुबाट कोषको नाममा सोभै प्राप्त रकम,

(घ) अन्य जुनसुकै तवरबाट प्राप्त हुने रकम,

(२) कोषको कुल आमदानीले यस कार्यविधिको दफा ११(क) बमोजिम कोषमा जम्मा हुनेगरी प्राप्त गरेको रकम तथा वस्तुगत सहायता सामग्रीको प्रचलित मूल्य समेतलाई जनाउनेछ ।

(३) यस कार्यविधि बमोजिम कोषको नाममा प्राप्त हुन आउने वस्तुगत सहायता सामग्रीको छुटौ अभिलेख राखिनेछ ।

४. उद्देश्य :

- (१) स्थानीयस्तरमा हुनसक्ने सम्भाव्य विपदको जोखिम न्युनिकरण तथा विपदको व्यवस्थापनका लागि आर्थिक तथा वस्तुगत सहायता परिचालन गर्ने ।
- (२) विपन्न, दीर्घ रोगी, अशक्त, अपाङ्गलाई आर्थिक सहायता प्रदान गरी सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण कायम गर्ने ।
- (३) कोषले देहायको क्षेत्रमा काम गर्नेछः
- (क) विपदको घटनाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई स्थानीय स्तरमा तुरुन्त खोज उद्धार र राहत तथा सेवा उपलब्ध गराउने,
- (ख) विपद पर्दा तत्काल स्थानीयस्तरमा तत्काल सामना गर्न सक्ने अवस्था सिर्जना गर्ने,
- (ग) विपद जोखिम न्युनिकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभ कार्यलाई सहज गर्ने,
- (घ) दिघरोगी, दुर्घटनामा परेको तथा आगलागी भई पशु तथा जनधनको क्षति तथा मृत्यु भएमा त्यस्तो व्यक्ति तथा परिवारलाई उपचार तत्काल उद्धार तथा राहत स्वरूप आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने,

५. कोषको प्रयोगः

- (१) कोषमा जम्मा भएको रकम तथा राहत सामग्री देहाय बमोजिम खर्च गरिनेछः
- (क) विपदबाट प्रभावित भएको वा हुनसक्ने व्यक्ति तथा समुदायको तत्काल खोजी उद्धार तथा सम्पत्तिको संरक्षण गर्न,
- (ख) विपद प्रभावित तत्कालिन राहतका लागि आवश्यक पर्ने खाधान खानेपानी, लत्ताकपडा, ब्ल्यांकेट, भाडाबर्तन, जस्तापाता, औषधी जस्ता वस्तुहरु खरिद गरी उपलब्ध गराउन तथा तत् सम्बन्धी अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्न,
- (ग) विपदका कारण स्थायी बसोबास स्थल गुमाएका व्यक्तिहरुका लागि अस्थायी शिविर वा आश्रयस्थल बनाउन तथा पुनर्स्थापना गर्न,
- (घ) विपदका कारण घाइते वा विरामी परेका व्यक्तिहरुको औषधी उपचार गर्न,

- (ङ) विपद्का कारण मृत्यु भएका व्यक्तिहरुको काजकिया वा सदगतका
लागी निजको परिवारलाई सहायता उपलब्ध गराउन,
- (च) विपद्का कारण सम्पत्तिको क्षति हुने व्यक्तिलाई आर्थिक सहायता
तथा राहत उपलब्ध गराउन,
- (छ) खोजी, उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयम्भेवक तथा
विशेषज्ञको परिचालन तथा सामग्री खरिद तथा भण्डारण गर्न,
- (ज) खोजी उद्धार र राहतको लागि तत्काल यातायात सुचारु गर्न,
- (झ) विपद्मा परेको व्यक्ति परिवार तथा समुदायलाई आर्थिक सहायता
तथा राहत उपलब्ध गराउन,
- (ञ) समितिले तोके बमोजिमको आर्थिक सहायता तथा विपद व्यवस्थापन
सम्बन्धी अन्य काम गर्न गराउन,
- (ट) विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य लगायत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी
सचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने,
- (ठ) विपद् प्रभावितलाई मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श सेवा
प्रदान गर्ने,
- (ड) अंति विपन्न, गरिब, अशक्त, असहाय, दीर्घ रोगीलाई आर्थिक सहायता
प्रदान गर्ने,
- (२) उपदफा १ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि नियमित रूपमा गरिने
विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यलाई विकास निर्माणसँग आबद्ध गराएर
कोषबाट कुनै पनि किसिमको खर्च गर्न पाइने छैन,
- (६) कोषको प्रयोग गर्न नपाइने :**
- (१) कोषमा जम्मा भएको रकम देहायको प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्न पाइने
छैन:
- (क) नियमित प्रशासनिक कार्यको लागि खर्च गर्ने,
- (ख) सरकारी वा गैहसरकारी कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई तलब,
भत्ता वा अन्य सुविधा उपलब्ध गराउन,
- (ग) कुनैपनि किसिमको गोष्ठी, अन्तरक्रिया तथा सभा सम्मेलन गर्न गराउन,

परिच्छेद-३

विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता समिति

७. विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता समिति

- (१) विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता समितिसम्बन्धी राहत वितरण, खोज, उद्धार विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन लगायतका विपदका सम्पूर्ण विषयको निर्णय गर्न गाउँपालिका स्तरीय देहाय बमोजिमको एक विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता समिति गठन हुनेछ,
(क) गाउँपालिका अध्यक्ष	- अध्यक्ष
(ख) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य
(घ) आर्थिक विकास समिति संयोजक	- सदस्य
(ड) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	- सदस्य
(च) जिन्सी शाखा प्रमुख सदस्य	- सदस्य
(छ) गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन हेनै शाखाको प्रमुख वा योजना शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव
- समितिले आवश्यक ठानेमा अन्य व्यक्तिहरुलाई आमन्त्रित सदस्यको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

- (२) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,
(३) अध्यक्षको निर्देशनमा समितिले बैठक बोलाउनेछ,
(४) समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको ५१ प्रतिशत सदस्य उपस्थित भए बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ,
(५) बैठकको निर्णय अध्यक्षबाट प्रमाणीत हुनेछ,

८. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार:

- (क) विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता कोष सञ्चालन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :
- (१) विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायताका लागि आर्थिक स्रोत जुटाउने, कोषको बारिधक योजना तर्जुमा गरी गाउँसभामा पेश गर्ने,
(२) विपदमा परेको व्यक्ति परिवार तथा समुदायलाई प्राप्त प्रमाणको आधारमा उपलब्ध गराउने आर्थिक सहायताको निर्णय गर्ने,

- (३) विपद् सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पिडित परिवारलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने,
- (४) जोखिमबाट पिडित परिवारको लागि पुनर्स्थापनाको व्यवस्था गर्ने,
- (५) योजना तथा विकासको कार्यक्रम वातावरणमैत्री बनाउन समन्वय गर्दै जोखिम न्यूनीकरण गर्न प्रयास गर्ने,
- (६) स्थानीय तहका विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धि योजनाहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गराउदै विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई संस्थागत गरी विपद् उत्थानशील समाजको निर्माण गर्ने,

परिच्छेद-४

आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन

९. आर्थिक व्यवस्थापन

- (क) कोषको वित्तीय व्यवस्थापनः कोषमा देहायबमोजिमका रकमहरु रहनेछः
  - (१) गाउँसभाबाट विपद् व्यवस्थापन कोषका लागि आर्थिक रूपमा विनियोजन हुने रकम,
  - (२) अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने रकम,
  - (३) दातृ निकाय, परियोजना, गैह्वसरकारी संस्थाबाट प्राप्त हुने रकम,
  - (४) कोषलाई सेवा शुल्क मार्फत विभिन्न स्रोत मार्फत प्राप्त हुने रकम,
  - (५) संघीय सरकार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने रकम,
  - (६) कोषको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट (क) वर्गको इजाजत प्राप्त कुनै पनि बैंकमा छुट्टै खाता खोली कोष जम्मा गरिनेछ। खाता सञ्चालन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र गाउँपालिकाको लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ।
  - (७) कोषको लेखा परिक्षण प्रचलित कानून बमाजिम हुनेछ।

१०. प्रशासनिक व्यवस्था :

- (क) कोषको प्रशासनिक तथा आर्थिक कारोबार प्रचलित कानून बमोजिम नै सञ्चालन गरिनेछ। जुन प्रयोजनका लागि रकम प्राप्त भएको हो सो बाहेक अन्यमा खर्च गर्न पाइने छैन।
- (ख) आर्थिक सहायता राहत तथा विपदका क्षेत्रहरूः
  - (१) घरगोठ आगलागी भई मानिस, पशुपक्षी तथा धनजनको क्षति भएको,
  - (२) बाढी, पहिरो तथा जोखिम,

- (३) आत्महत्या, लडेर मरेको वा अंगभंग भएको, विष खाएको, दुर्घटनामा परेको दैवी विपदमा परि ज्यान गुमाएकाहरूलाई पोष्टमार्टम खर्च,
- (४) अति विपन्न गरिब परिवारलाई आर्थिक सहायताको लागि वडाको सिफारिसमा माग गर्ने आएको,
- (५) अपाङ्ग सिमान्तकृत समुदाय तथा वर्ग
- (६) दीर्घ रोगी, क्यान्सर, मुटुरोग, मृगौला सम्बन्धी रोग, HIV Aids जस्ता रोग,
- (७) महामारी रोगव्याधी भाडापखाला, हैजा सरुवा रोग भएको तथा विरामी भई मानिसको ज्यान गएको,
- (८) भुकम्प
- (९) सङ्कट दुर्घटना
- (१०) वन्यजन्तुबाट हुने विनाश
- (११) खडेरी र अनिकाल
- (१२) आँधीबेरी
- (१३) चट्टाङ्ग
- (१४) अनावृष्टि, खण्डवृष्टि, खोलाको सतह बृद्धि, कटान सर्पदंश, रेविज रोग आदि
- (ग) सङ्कट परिकल्पना भन्दा बाहिरको विषय हो । यसरी विपदमा परेका तथा आर्थिक रूपले कमजोर विपन्न वर्ग तथा दीर्घ रोगीहरूलाई तत्काल छिटो, छरितो, मितव्ययी एवम् प्रभावकारी रूपमा आर्थिक सहायता प्रदान गर्न सकेमा सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षाको प्रत्युभूति हुन सक्छ भन्ने कुरालाई महशुस गर्दै तपसिल बमोजिमको शीर्षकमा आर्थिक सहायता गाउँपालिका अध्यक्ष बाट र सो भन्दा बढीको नगद तथा जिन्सी मालसामानको आर्थिक सहायता समिति र कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (१) मृतक परिवारको लागि तत्काल राहत पुग्ने गरी

कारण	सहायता गर्ने निर्णय	सहायता गर्न सकिने
आगलागी भएको र घरको पूर्ण क्षती भएमा	गाउँपालिका अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम	बढीमा रु ५०००१- (अक्षरुपी पाँच हजार) सहायता प्रति घर परिवार ४ वण्डल जस्तापाता

कारण	सहायता गर्ने निर्णय	सहायता गर्न सकिने
आगलागी भइ बाढी पहिरो वा अन्य कारणले मानिसको मृत्यु भएमा	विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता समिति र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय।	काज किया तथा पोष्ट मार्टम खर्च वापत रु.१००००।- (अक्षरुपी दस हजार) देखी बढीमा रु.३०००।-(तीस हजार सम्म) आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने (गाउँपालिका अध्यक्षले रु.१००००।- सम्म र सो भन्दा बढी भएमा कार्यपालिका बैठकको निर्णय बमोजिम गर्ने)
आगलागी बाढी पहिरो वा अन्य कारणले पशु चौपायाको मृत्यु भएमा ।	रु १०००।- र ४ वण्डल सम्म जस्ता पाता र किला काटी सम्म गाउँपालिका अध्यक्षले र सो भन्दा बढी भएमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय	गाई, भैंसी, गोरु, रागाँको प्रतिगोटा रु.१००००।- अक्षरुपी दस हजार का दरले र खसी बाखा भएमा प्रतिगोटा रु.३००।- तीन हजार (बीमा नभएको हकमा मात्र) र घर गोठ आगलागी भएमा छाउन ४ वण्डल जस्ता पाता र किला काटी(बढीमा १० वटा सम्म बाखापाठा र ३ वटा सम्म गाईभैंसीको आर्थिक सहायता गर्ने)
बेवारिसे लास भेटिएमा	अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम	रु. १०००।- दस हजार सम्म काज किया सदगत खर्च
आँधीबेरी, हावाहुण्डरी, बतासले घरगोठको छानाउडाई पूर्ण रूपमा क्षति गरेमा १ लाख भन्दा बढी धनमाल क्षति वा नष्ट भएमा प्रहरीको सरजमीन मुचुल्का, वडाको सिफारिस र फोटो सहित निवेदन बमोजिम माग भएमा,	अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम	रु.१०००।- सम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन सम्भेद
सामान्य र आशिक रूपमा क्षति भएमा आर्थिक सहायता दिइनेछैन		

(२) घाइते तथा उपचारको क्रममा रहेका

कारण	सहायता गर्न सकिने	
	गम्भीर	सामान्य
आगलागी, बाढी, पहिरो, हुरी वतास, चट्याड जस्ता मानवीय तथा प्राकृतिक प्रकोप	बढीमा रु.१००००- अक्षरुपी (दस हजार सम्म)	रु.२०००- देखी बढीमा ४०००- सम्म

(३) गम्भीर प्रकृतिका रोगी

रोग लागी उपचारको क्रममा रहेका विपन्न परिवारलाई विरामी दर्ता पूर्जा, वडा कार्यालयको सिफारिस, सम्बन्धित विरामी वा संरक्षकको निवेदन लिइ अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम रु.२५००- देखी बढीमा ५०००- सम्म प्रदान गर्ने ।

(४) माथि उल्लेख नभएका वा छुट भएका जुनसुकै विपद आएमा र अध्यक्षलाई मनासिव लागेमा अध्यक्षको तोक आदेश बाट बढीमा रु.२५००- सम्म भुक्तानी दिन सकिने ।

(५) भुक्तानी अनिवार्य रूपमा बैंक मार्फत गर्ने ।

(६) अतिविपन्न, गरिव असहाय अशक्त घर परिवारलाई आर्थिक सहायताको लागि वडा कार्यालयको सिफारिस साथ निवेदन दिएमा अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम बढीमा रु.५०००- अक्षरुपी पाँच हजार सम्म आर्थिक सहायता अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम दिन सक्ने ।

(७) अन्य जुनसुकै कारणले बसी राखेको घर पूर्ण रूपमा क्षति भई बस्न योग्य नभएको अवस्थामा स्थानीय प्रहरी सर्जिमन मुचुल्का, वडाको सिफारिस प्राप्त भएमा कार्यपालिका बैठकको निर्णय अनुसार रु १००००- सम्म आर्थिक सहायता र ४ बण्डल सम्म जस्तापाता र किला काटी उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(८) राहत:

घरगोठ आगलागी, बाढी पहिरो, घर पुरिएको भुकम्प पिडित चट्याङ्गबाट जनधनको क्षति तथा नष्ट भएकोमा राहत स्वरूप चामल, लत्ताकपडा, ब्ल्याङ्काट, नुनतेल, खाधान्न सामाग्री ओडने ओछ्याउने, भाडावर्तन लगायतका राहत सामाग्री स्वरूप वडाको सिफारिस र प्रहरीको सरजमीन मुचुल्का अनुसार उपलब्ध गराउने ।

(घ) अन्य विषयमा कार्यपालिकाको निर्णय र समितिको सिफारिसको आधारमा
तपसिल बमोजिमको राहत वितरण गर्ने ।

किसिम	सहायता
महामारी, रोगव्याधी, झाडा पखाला, हैजा, सरुवा रोग भएको तथा विरामी भई मानिसको ज्यान गएमा	रु.१०००००- अक्षरुपी दश हजार सम्म दिन सकिने छ ।
भूकम्पमा परी मानिसको मृत्यु भएमा	मृतकको परिवारलाई प्रति व्यक्ति रु.३००००- तीस हजार सम्म दिन सकिने छ ।

(११) वितरणका आधारहरू

- (१) प्रहरी सर्जिमिन मुचुल्का
- (२) प्रकृति अनुसारको प्रमाण सहित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र
- (३) निवेदन
- (४) सम्भव भए सम्म फोटो

परिच्छेद-५

विविध

१२. सहयोगको लागि आव्हान गर्ने :

(१) विपद्का कारण आपतकालिन अवस्था सिर्जना भई स्थानीय स्रोत साधन
तथा क्षमताले विपद्को सामना गर्ने कठिन भएमा गाउँपालिकाले
आमसर्वसाधारण, परोपकारी संस्था, उधोगी, व्यावसायी प्रवृद्ध व्यक्ति,
प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकारलाई कोषमा आर्थिक तथा वस्तुगत
सहायता उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

१३. कार्यक्रम :

गाउँपालिका र यस अन्तर्गतका समिति तथा उपसमितिबाट विपद् सम्बन्ध
योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा यस कोषबाट गरिनेछ र योजना तथा
कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक पर्ने योजनाको छनौट तथा
रकमको विनियोजन विपद् व्यवस्थापन कोषमा भएको रकमको आधारमा
कार्यपालिका तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिस अनुसार विनियोजन
गरी खर्च भएको रकम भुक्तानी दिइनेछ ।

१४. जाँचपास तथा फरफारक

कोषबाट सञ्चालित कार्यक्रमको जाँचपास तथा फरफारक प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१५. संशोधन

यस कार्यविधिलाई संशोधन गर्न आवश्यक देखिएमा आर्थिक सहायता तथा विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन समितिको सिफारीसमा कार्यपालिकाले गर्नेछ ।

१६. खारेजी र बचाउ

(क) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका विषयहरु प्रचलित कानूनसँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(ख) यस अधि प्रदान गरिएका आर्थिक सहायता यसै कानून बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

(ग) कुनै कारणवश कोष सञ्चालन हुन नसकेमा कार्यपालिकाले खारेज गर्न सक्नेछ ।

(घ) कोष खारेज भएमा कोषमा भएको चल अचल सम्पत्ती तथा दायित्व प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

आज्ञाले,
जनक बस्नेत
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत